

НЕОБХІДНІСТЬ УНІФІКАЦІЇ ПІДХОДІВ ДО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ АДВОКАТІВ, ПРОКУРОРІВ І СУДДІВ: ЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Вступ. Окреслено актуальність, мету та завдання дослідження підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів. **Методи.** Застосовано спеціально-наукові методи, а саме: формально-юридичний для дослідження актуального законодавства в досліджуваній сфері та компаративістський для дослідження зарубіжного досвіду.

Результати. Розкрито основні підходи до забезпечення процесу підвищення кваліфікації у різних правничих професіях. Оцінено розвиток усталених підходів до підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів з урахуванням актуальної практики. Підкреслено надзвичайну складність реалізації уніфікованого підходу до підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів через різну організаційно-правову форму та правовий статус адвокатури України, прокуратури України й судустрою України. Зазначено необхідність вироблення загальних засад для підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів у зв'язку зі спільністю ідей і напрямів їхньої професійної діяльності, а також в умовах багатовекторної взаємодії адвокатів, прокурорів і суддів у процесі здійснення правосуддя. Доведено, що починати впроваджувати уніфікований підхід до підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів слід у сфері професійної етики за допомогою проведення спільних навчальних заходів із метою мінімізації професійних конфліктів. Установлено, що використання ідей уніфікованого підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів відповідає загально-правовим цінностям. Здійснено огляд тематичних досліджень і досвіду зарубіжних, зокрема європейських, держав у сфері підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів. Розглянуто вимоги до організаційно-правового забезпечення уніфікованого підходу до підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів.

Висновки. Визначено перспективи розвитку уніфікованого підходу до підвищення кваліфікації правників, його переваги й недоліки. Проаналізовано спільні засади підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів. Окреслено окремі проблеми, які можуть виникати у зв'язку з розвитком уніфікованого підходу до підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів, і його можливі переваги.

Ключові слова: професійна кваліфікація, підвищення кваліфікації, кваліфікація адвоката, прокурора, судді, правосуддя, професійна етика.

Вступ

У сучасну добу інформаційного суспільства зміни та нововведення щодня торкаються кожної сфери людської діяльності. Не є винятком і юридична сфера. Законодавчі та інші правотворчі органи щодня ухвалюють нові правові норми, що покликані змінити наявне правове регулювання певних суспільних відносин або започаткувати правове регулювання інших суспільних відносин. Крім того, із плином часу правова реальність загалом і окремі її елементи зокрема вимагають від правозастосувачів підлаштовуватися під нові умови.

Безпосередні правозастосувачі, якими є адвокати, прокурори та судді, задля забезпечення високого рівня своєї професійної діяльності мають так чи інакше "встигати" за змінами, удосконалювати навички роботи, шукати нові підходи, виробляти власні стратегії. Загалом такий напрям їхньої роботи має назву "підвищення кваліфікації".

Актуальність дослідження обумовлена перспективою застосування уніфікованого підходу до підвищення кваліфікації адвокатами, прокурорами, суддями. І хоча дослідження сутності й порядку підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів окремо ніколи не було осторонь у правовій науці, питання їхнього спільного підвищення кваліфікації у доктрині практично не розроблялося, хоча значний внесок у розроблення проблем і перспектив підвищення кваліфікації правників здійснили, наприклад, М. М. Стефанчук, О. Р. Кібенко та ін. Імовірно, це пояснюється недостатньою популярністю уніфікованого підходу до підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів у розвинутих європейських демократичних державах, оскільки вказані ідеї лише нещодавно почали виникати в доктрині.

Метою та завданнями цієї статті є комплексне дослідження етичних і практичних аспектів застосування уніфікованого підходу до підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів для оптимізації їхньої взаємодії у процесі здійснення правосуддя.

Методи

Під час написання цієї статті автор використовував формально-юридичний метод, який ліг в основу дослідження актуального стану нормативно-правового регулювання підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів; компаративістський метод, який було застосовано задля вивчення зарубіжного, зокрема європейського, досвіду в досліджуваній сфері, що дозволило запропонувати напрями вдосконалення вітчизняного законодавства.

Результати

Для кожного правника підвищення кваліфікації є професійним обов'язком, що по-різному формулюється законодавцем у відповідному профільному законі:

1) відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 21 Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний підвищувати свій професійний рівень (Про адвокатуру та адвокатську діяльність, 2012);

2) відповідно до ч. 2 ст. 19 Закону України "Про прокуратуру" прокурор зобов'язаний удосконалювати свій професійний рівень та із цієї метою підвищувати кваліфікацію (Про прокуратуру, 2014);

3) відповідно до п. 8 ч. 7 Закону України "Про судوустрій і статус суддів" суддя зобов'язаний систематично розвивати професійні навички (уміння), підтримувати свою кваліфікацію на належному рівні, необхідному для виконання повноважень у суді, де він обіймає посаду (Про судоустрій і статус суддів, 2016).

На підтвердження сказаного необхідно додати, що з метою підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів у межах системи їхньої діяльності створені й функціонують спеціально уповноважені суб'єкти, метою діяльності яких є сприяння і забезпечення підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів. Такими суб'єктами є Вища школа адвокатури Національної асоціації адвокатів України, Тренінговий центр прокурорів України, Національна школа суддів України, відповідно.

Незважаючи на спільність мети діяльності, указані суб'єкти мають абсолютно різний правовий статус:

1) Вища школа адвокатури Національної асоціації адвокатів України є адміністратором процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні та у своїй діяльності керується, окрім Конституції України й галузевого закону, Порядком підвищення кваліфікації адвокатів України, затвердженим Рішенням Ради адвокатів України від 03.07.2021 № 63 (Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України, 2021);

2) Тренінговий центр прокурорів України є державною установою, що утворена та функціонує при Офісі Генерального прокурора, у своїй діяльності керується, окрім Конституції України та галузевого закону, Статутом Тренінгового центру прокурорів України, затвердженим Наказом Генерального прокурора від 29.05.2020 № 243 (Статут Тренінгового центру прокурорів України, 2020);

3) Національна школа суддів України є державною установою зі спеціальним статусом, яка забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів для судової системи та здійснює науково-дослідну діяльність і у своїй діяльності керується, окрім Конституції України та галузевого закону, Статутом Національної школи суддів України, затвердженим Рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 14.12.2016 № 189/зп-16 (Статут Національної школи суддів України, 2016).

З викладеного одразу стає зрозумілим, що уніфікований підхід до такого виду діяльності правників не застосовувався і не застосовується. Ситуацію ускладнює той факт, що прокурори та судді, на відміну від адвокатів, є публічними службовцями, а тому, відповідно, спеціально уповноважені суб'єкти для підвищення їхнього професійного рівня є структурами, що створені державою в особі відповідних державних органів.

З-поміж професій адвоката, прокурора та судді кожна має власні особливості, а точніше, власні методи, прийоми та способи реалізації професійної діяльності. В умовах здійснення правосуддя адвокати, прокурори та судді починають об'єктивно взаємодіяти в різних формах, переслідуючи єдину мету – установлення об'єктивної істини в конкретній справі. Ідеться насамперед про кримінальне судочинство, де представники досліджуваних юридичних професій утрьох взаємодіють найтісніше, проте не є винятком також інші види судочинства, у яких прокурор бере участь в інтересах держави в особливих конкретно визначених випадках.

Коли ми говоримо про правників як про застосувачів права, то, як уже наголошувалося, не можемо не помітити спільність їхніх цінностей і сфер діяльності. Це, у свою чергу, дозволяє більш конкретно сформулювати передумови для запровадження вироблення універсального підходу до підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів. Зокрема, уніфікований підхід:

1) створить умови для спільного опрацювання адвокатами, прокурорами та суддями актуальних змін для процесуального законодавства, що дозволить їм більш ефективно співпрацювати у процесі подальшої професійної діяльності;

2) дозволить адвокатам, прокурорам і суддям у процесі спільного підвищення кваліфікації виявляти проблемні аспекти чинного законодавства з метою ініціювання внесення змін до нього;

3) дозволить збільшити рівень взаємоповаги та взаєморозуміння між представниками вказаних юридичних професій у зв'язку з дослідженням проблемних аспектів у професійній діяльності одне одного;

4) сприятиме зменшенню виникнення конфліктів між адвокатами, прокурорами та суддями на професійній основі в межах їхньої діяльності внаслідок спільного опрацювання причин та обставин таких конфліктів;

5) зменшить фінансове навантаження на органи й суб'єкти, які сьогодні забезпечують підвищення професійного рівня адвокатів, прокурорів і суддів, що, у свою чергу, сприятиме оптимізації бюджетних коштів, які спрямовуються на підвищення кваліфікації прокурорів і суддів, а також коштів адвокатських внесків, з яких формується бюджет Національної асоціації адвокатів України.

Наведені переваги свідчать про раціональність запровадження уніфікованого підходу до підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів і необхідність здійснення ґрунтовних досліджень у вказаній сфері, що загалом дозволить оптимізувати процеси підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів.

Говорячи про переваги застосування уніфікованого підходу, особливу увагу слід приділити конфліктам, які виникають між адвокатами, прокурорами та суддями у процесі виконання ними їхньої професійної діяльності й лежать в етичній площині. Так, чинне законодавство не може врегулювати повною мірою всі взаємини між правниками, указана роль відведена професійній етиці.

Дійсно, виникнення міжособистісних конфліктів між адвокатами, прокурорами, суддями є природним явищем, оскільки, зокрема, адвокати й прокурори зазвичай є протилежними сторонами під час реалізації судочинства. Крім того, варто завжди враховувати людський фактор – адвокати, прокурори та судді можуть мати різні уявлення про окремі нюанси здійснення процесуальних дій у межах того чи іншого виду судочинства.

Уміння розв'язувати професійні конфлікти є важливим для забезпечення виконання завдань правосуддя, а також свідчить про високу професійну компетентність правника. Уніфікований підхід до розв'язання таких конфліктів створить для адвокатів, прокурорів і суддів спільний "плацдарм" для моделювання та опрацювання можливих конфліктних ситуацій, а також дозволить напрацювати спільні ефективні стратегії для недопущення і розв'язання таких конфліктів за умови їхнього виникнення у процесі здійснення правосуддя.

Адвокати, прокурори та судді мають у процесі підвищення кваліфікації значну увагу приділяти питанням професійної етики. Наприклад, з 10 балів, які зобов'язаний набрати адвокат для підвищення кваліфікації протягом року, принаймні 2 бали мають бути зароблені на заходах із підвищення його професійної етики.

У питаннях розв'язання професійних конфліктів між адвокатами, прокурорами, суддями професійна етика відіграє основну роль. Саме тому в правничих колах давно живе ідея створення на нормативному рівні окремого акту, який би об'єднав у собі етичні засади діяльності адвокатів, прокурорів і суддів. Такий акт мав би називатися "Кодекс професійної етики юриста" або "Кодекс професійної етики правника". Розроблення єдиного нормативного акту саме по собі сприятиме зближенню підходів до підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів, зокрема у сфері професійної етики.

У будь-якому випадку саме професійна етика має слугувати відправною точкою для уніфікації підходів до підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів. Інакше кажучи, першими спільними заходами для вказаних правників мають бути заходи з підвищення кваліфікації у сфері професійної етики, зокрема задля розв'язання професійних конфліктів.

Необхідно також додати, що сьогодні внаслідок об'єктивних обставин та організації багатьох заходів із підвищення кваліфікації в онлайн-режимі велика кількість таких заходів для деяких правників має суто формальний та/або факультативний характер.

Зважаючи на викладене, необхідно зауважити, що існування трьох автономних утворень, якими є Вища школа адвокатури Національної асоціації адвокатів України, Тренінговий центр прокурорів України, Національна школа суддів України, незалежно одне від одного має свої переваги, оскільки:

- акцентується увага правників на вузькоспеціалізованому професійному напрямі;
- ураховуються узагальнення і тенденції практики відповідної спеціалізації;
- здійснюється внутрішній аналіз профільного законодавства й актуальних змін до нього.

Водночас абсолютна відокремленість центрів із підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів може створювати дисбаланс і неузгодженість їхніх професійних компетентностей, оскільки заходи підвищення їхньої кваліфікації жодним чином не перетинаються, хоча й мають здебільшого спільні мету й підґрунтя.

Підсумовуючи, доходимо висновку, що в сьогоденному світі інформаційних технологій, який продовжує швидко розвиватися і вдосконалюватися, адвокати, прокурори та судді, наприклад, можуть не встигати одне за одним у процесі осягнення нових реальностей професійної правової дійсності. На перший погляд, така проблема не є дуже ймовірною і не спричинятиме серйозних негативних правових і процесуальних наслідків, але насправді відсутність злагодженої співпраці адвокатів, прокурорів і суддів може вагомо впливати на конкретні суспільні відносини й конкретних осіб.

Говорячи про уніфікацію підходів до підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів, не можна оминути увагою очевидний на сьогоднішній день факт, що об'єднати Вищу школу адвокатури Національної асоціації адвокатів України, Тренінговий центр прокурорів України, Національну школу суддів України в одну юрисдикцію не здається можливим з огляду на їхній різний правовий статус і різну природу.

Зокрема, у нинішніх умовах неможливо створити структуру, яка б однаковою мірою впливала на підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів, оскільки неясним є правовий статус такого утворення. Інакше кажучи, це не може бути державний орган, оскільки тоді він не буде спроможним впливати на адвокатуру, адже це суперечитиме самій природі адвокатури як недержавного самоврядного інституту. З іншого боку, така структура не може бути повністю відокремленою від державної вертикалі, оскільки прокурори та судді перебувають на особливих видах публічної служби, а тому мають піддаватися державному впливу в межах підвищення власної кваліфікації.

Виникає питання про організаційно-правовий статус такого утворення, що формуватиме спільні рамки для підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів. Ясно, що така структура не може бути центральним

органом виконавчої влади, оскільки функції такого органу будуть скоріше організаційно-дорадчими, ніж владно-розпорядчими. Тому орган, що спрямовуватиме підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів, має функціонувати при вже існуючому органі публічної влади, що має рівновіддалений вплив на адвокатів, прокурорів і суддів. Знайти чинний орган, що володіє такими характеристиками, доволі складно.

Звертаючись до зарубіжного досвіду організації та забезпечення підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів, необхідно зауважити, що ідеальну модель не віднайшли навіть прогресивні, розвинуті європейські держави.

Наприклад, у Франції з метою підвищення кваліфікації прокурори та судді здійснюють спільне професійне навчання. Організацію указаного процесу покладено на Національну школу юстиції. Прокурорам і суддям пропонують різні варіанти заходів і теми спільного навчання, що може далі впливати на їхню спеціалізацію. При цьому адвокати підвищують кваліфікацію самостійно – у межах власної самоврядної організації. Схожу концепцію застосовують також у Німеччині, Італії, Чехії, а також Греції, де прокурори та судді мають навіть спільну професійну спілку.

Дещо інакше питання підпорядкування і, як наслідок, підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів врегульовано в Іспанії. Представники всіх указаних правничих професій у цій країні підпорядковуються Міністерству юстиції Іспанії. Підвищення кваліфікації юристів передано до приватних юридичних корпорацій і закладів вищої освіти, які організовують проведення відповідних заходів і реєструють їх у встановленому порядку в Міністерстві юстиції Іспанії. В Іспанії у процесі підвищення кваліфікації юристів велику увагу надають розвиткові загальносоціальних навичок і вмінь. Підвищення кваліфікації відбувається у сферах контролю над емоціями, маркетингу, спілкування з клієнтами й колегами-правниками (Офіційний сайт Європейського Союзу).

Аналізуючи викладене, зауважимо, що незалежність інституту адвокатури в Україні є національним досягненням, оскільки не в усіх європейських демократичних державах адвокатура має таку свободу. Проте навіть у державах, де адвокати, прокурори й судді підпорядковуються органам юстиції, ідеї уніфікованого підходу до підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів лише починають лунати в наукових колах і де-не-де впроваджуватись в окремих країнах.

Дискусія і висновки

Адвокати, прокурори та судді мають постійно підвищувати свій професійний рівень для виконання професійних обов'язків із забезпечення правосуддя. Вітчизняне законодавство динамічно змінюється і розвивається, виникають нові види правовідносин, які потребують відповідного правового регулювання; реальність диктує свої умови здійснення правосуддя.

Адвокати, прокурори та судді працюють із людьми, час від часу впливаючи на їхні долі, що потребує високого рівня професійних компетентностей. З огляду на особливості такої професійної діяльності правники мають дотримуватися принципу "навчання протягом життя" задля того, щоб постійно вдосконалювати свій професіоналізм.

Хоча підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів у межах однієї юрисдикції в Україні станом на сьогоднішній день не є можливим через різні організаційно-правові форми функціонування і підпорядкування адвокатури, прокуратури й судоустрою України, проте певні кроки в цьому напрямі необхідно робити вже нині. Основою для організації спільних заходів підвищення

кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів має стати професійною етикою. Спільні напрацювання у сфері професійної етики насамперед сприятимуть зменшенню професійних конфліктів між адвокатами, прокурорами та суддями, а також зумовлять ефективне їх розв'язання, що, у свою чергу, дозволить забезпечити більш раціональне виконання завдань правосуддя.

Аналіз зарубіжного досвіду підвищення кваліфікації правників дозволяє говорити про те, що ідеї уніфікованого підходу лише зароджуються, хоча в деяких розвинутих європейських державах судді та прокурори можуть, а в деяких випадках – навіть зобов'язані здійснювати професійне навчання разом.

Оскільки реалізувати на практиці спільне підвищення кваліфікації адвокатів, прокурорів і суддів у повному обсязі доволі складно, то необхідно зауважити, що Вища школа адвокатури Національної асоціації адвокатів України, Тренінговий центр прокурорів України, Національна школа суддів України можуть співпрацювати за власною ініціативою і започаткувати проведення окремих заходів підвищення кваліфікації під спільною егідою, що допоможе підвищити рівень взаєморозуміння і взаємоповаги між представниками правничих професій і сприятиме поліпшенню ефективності правосуддя.

Подальші наукові розвідки можуть аналізувати потенційні конкретні форми взаємодії адвокатів, прокурорів і суддів у межах підвищення кваліфікації, а також напрями правового врегулювання спільного процесу підвищення кваліфікації.

Список використаних джерел

Офіційний сайт Європейського Союзу. Розділ "Навчання юристів та навчальні процедури". <https://e-justice.europa.eu/home?action=home>.
Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція). (2021). Рішення Ради адвокатів України від 03.07.2021. № 63. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr063871-21#Text>.

Yuriy BASIUK, PhD Student
ORCID ID: 0009-0001-5341-9740
e-mail: yuriybasuk@gmail.com
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

Про адвокатуру та адвокатську діяльність. (2012). Закон України від 05.07.2012. № 5076-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>.
Про прокуратуру. (2014). Закон України від 14.10.2014. № 1697-VII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.
Про судоустрій і статус суддів. (2016). Закон України від 02.06.2016. № 1402-VII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.
Статут Національної школи суддів України (нова редакція). (2016). Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 14.12.2016. № 189/зп-16. <https://www.vkksu.gov.ua/doc/pro-rozglyad-pytannya-shchodo-zatverdzhennya-statutu-nacionalnoyi-shkoly-suddiv-ukrayiny-v-noviy>.
Статут Тренінгового центру прокурорів України (нова редакція). (2020). Наказ Генерального прокурора від 29.05.2020. № 243. <https://ptcu.gov.ua/wp-content/uploads/2020/08/statut-treningovogo-czentru-prokuroriv-ukrayiny.pdf>.

References

Official website of the European Union. Section "Training of lawyers and training procedures" [in Ukrainian]. <https://e-justice.europa.eu/home?action=home>.
On advocacy and advocacy. (2012). Law of Ukraine dated 07/05/2012. № 5076-VI [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>.
On the judiciary and the status of judges. (2016). Law of Ukraine dated June 2, 2016. № 1402-VII [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.
On the Prosecutor's Office. (2014). Law of Ukraine dated 14.10.2014. № 1697-VII [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.
Statute of the National School of Judges of Ukraine (new edition). (2016). Decision of the Higher Qualification Commission of Judges of Ukraine dated 14.12.2016. № 189/zp-16 [in Ukrainian]. <https://www.vkksu.gov.ua/doc/pro-rozglyad-pytannya-shchodo-zatverdzhennya-statutu-nacionalnoyi-shkoly-suddiv-ukrayiny-v-noviy>.
Statute of the Training Center for Prosecutors of Ukraine (new edition). (2020). Order of the Prosecutor General dated 05/29/2020. № 243 [in Ukrainian]. <https://ptcu.gov.ua/wp-content/uploads/2020/08/statut-treningovogo-czentru-prokuroriv-ukrayiny.pdf>.
The procedure for improving the qualifications of lawyers of Ukraine (new version). (2021). Decision of the Council of Lawyers of Ukraine dated 03.07.2021. № 63 [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr063871-21#Text>.

Отримано редакцією журналу / Received: 14.03.24
Прорецензовано / Revised: 19.04.24
Схвалено до друку / Accepted: 21.06.24

THE NEED FOR UNIFICATION OF APPROACHES TO IMPROVING THE QUALIFICATIONS OF LAWYERS, PROSECUTORS, AND JUDGES: ETHICAL AND PRACTICAL ASPECTS

Background. The relevance, purpose and tasks of the research on improving the qualifications of lawyers, prosecutors, and judges are outlined.

Methods. Special scientific methods are applied, namely: formal-legal for the study of current legislation in the researched area and comparativist for the study of foreign experience.

Results. The main approaches to ensuring the process of professional development in various legal professions are disclosed. The development of established approaches to improving the qualifications of lawyers, prosecutors, and judges, taking into account current practice, was assessed.

The extreme difficulty of implementing a unified approach to improving the qualifications of lawyers, prosecutors, and judges due to the different organizational and legal form and legal status of the Bar of Ukraine, the Prosecutor's Office of Ukraine, and the judicial system of Ukraine is emphasized. The need to develop general principles for improving the qualifications of lawyers, prosecutors, and judges in connection with the commonality of ideas and directions of their professional activity, as well as in the conditions of multi-vector interaction of lawyers, prosecutors, and judges in the process of administration of justice, is indicated. It has been proven that a unified approach to improving the qualifications of lawyers, prosecutors, and judges should be started in the field of professional ethics with the help of joint training events with the aim of minimizing professional conflicts. It has been established that the use of unified ideas to improve the qualifications of lawyers, prosecutors, and judges corresponds to common law values.

A review of case studies and experience of foreign, in particular European, states in the field of professional development of lawyers, prosecutors, and judges was carried out. The requirements for the organizational and legal provision of a unified approach to improving the qualifications of lawyers, prosecutors and judges were considered.

Conclusions. The prospects for the development of a unified approach to improving the qualifications of lawyers, its advantages and disadvantages have been determined. The common principles of improving the qualifications of lawyers, prosecutors, and judges were analyzed. Specific problems that may arise in connection with the development of a unified approach to improving the qualifications of lawyers, prosecutors, and judges and its possible advantages are outlined.

Keywords: professional qualification, professional development, qualification of a lawyer, prosecutor, judge, justice, professional ethics.

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The author declares no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses or interpretation of data; in the writing of the manuscript; in the decision to publish the results.